

BESLUT

Datum för beslut:
{Doc_es_signt2.date.format(date, 'yyyy-mm-dd')} }

Diarienummer:
V-2021-0033 2.3.1

Till Regeringskansliet (Finansdepartementet)

Beslut om Kungl. Tekniska högskolans synpunkter på *En gemensam utbildning inom statsförvaltningen (Fi2020/02978)*

Detta beslut har undertecknats elektroniskt.

Beslutet

Rektor beslutar om att Kungl. Tekniska högskolan lämnar synpunkter enligt bilaga 1 på remissen *En gemensam utbildning inom statsförvaltningen (SOU 2020:40)*.

Ärendet

Kungl. Tekniska högskolan har beretts möjlighet att lämna synpunkter på remissen *En gemensam utbildning inom statsförvaltningen (SOU 2020:40)*.

Kungl. Tekniska högskolans synpunkter framgår av bilaga 1.

Ärendet har handlagts vid Ledningskansliet och Personalavdelningen inom det gemensamma verksamhetsstödet.

Detta beslut har fattats av rektor Sigbritt Karlsson efter föredragning av utredare Malin Ryttberg och JML-strateg Roh Petas. Närvarande vid beslutet var prorektor Mikael Östling, Tekniska högskolans studentkårs ordförande Charley Jönsson samt ledningssekreterare Eva Fredriksson.

Kungl. Tekniska högskolan

{ {Sig_es_:signer2:signature} }

Rektor Sigbritt Karlsson

{ {Sig_es_:signer1:signature} }

Malin Ryttberg, utredare ledningskansliet inom det gemensamma verksamhetsstödet

Bilaga 1: Kungl. Tekniska högskolans synpunkter på *En gemensam utbildning inom statsförvaltningen (Fi2020/02978)*

BESLUT

Datum för beslut:

Diarienummer:

{[Date_es_signer2.date.format(Date, 'YYYY-MM-DD')] }

V-2021-0033 2.3.1

Sändlista

Regeringskansliet (Finansdepartementet)

fi.remissvar@regeringskansliet.se

fi.ofa.esa@regeringskansliet.se

Expeditionsdatum:

{(*Expedate_es_signer3.isdate(format=20yy-mm-dd):default(YYYY-MM-DD))}

Bilaga 1: Kungl. Tekniska högskolans synpunkter på *En gemensam utbildning inom statsförvaltningen (Fi2020/02978)*

Sammanfattning

KTH avstyrker förslaget om att införa en utbildning i statstjänstemannarollen eftersom den inte tar i beaktande den särskilda kontext universitet och högskolor verkar i samt inkräktar på universitetens grunduppdrag enligt högskolelagen och högskoleförordningen.

Synpunkter

Statstjänstemannarollen i högskolekontext

KTH är, liksom en majoritet av Sveriges universitet och högskolor, en statlig myndighet och ska följa lagar och förordningar som är gemensamma för alla myndigheter och all dess personal har också rollen som statstjänstemän. Detta lyfts också fram av utredningen. I detta ingår att bidra med samhällsnytta, vara effektiv samt ansvarstagande med statens resurser. Samtidigt är högskolesektorn en speciell miljö med specifika utmaningar. Här ingår såväl aspekter kopplat till de särskilda lagrummen för denna sektor som den internationella kontext som lärosätena verkar i.

Den stora personalgruppen vid universitet och högskolor är anställda som lärare och forskare med uppdragen att bedriva utbildning och forskning. För universitet och högskolor är högskolelagen (SFS 1992:1434) och högskoleförordningen (SFS 1993:100) centrala för bedrivandet av utbildning och forskning. Högskolelagens 1 kap är att betrakta som de statliga lärosätenas motsvarighet till övriga myndigheters instruktion och följs därmed upp bl.a. i årsredovisningar och myndigheters utvärderingar. Här ingår det utrymme som lärare och forskare har att utforma verksamheten baserad på vetenskaplig grund och därmed kvaliteten, ofta benämnd akademisk frihet. Detta är ett begrepp som hittills närmast tagit sig uttryck i rådande värderingar och normer vid universitet och högskolor.

Regeringen har nu föreslagit att genom ett förtydligande i högskolelagen fastslå att den akademiska friheten ska främjas och värnas. Detta för att markera vikten av det fria kunskapssökandet och den fria kunskapsspridningen. Lagändringen är en stark signal om att utbildning och forskning ska fredas. Att det finns möjligheter att fritt söka och sprida kunskap och för forskare att kunna granska det som sker i samhället är viktigt för hela samhället och demokratin. KTH ställde sig i sitt svar på remissen *Ändringar i högskolelagen för att främja den akademiska friheten och tydliggöra lärosätenas roll för det livslånga lärandet (U2020/03053/UH)* bakom förslaget om införande av skrivning om akademisk frihet. KTH påtalade dock också att riksdag och regering måste som uppdragsgivare tillförsäkra att förutsättningarna för akademisk frihet ges. Att främja och värna den akademiska friheten är därmed ett gemensamt ansvar tillsammans med lärosätena. Däremot är det KTH:s ansvar att tolka och omsätta den akademiska friheten i verksamheten. Det innebär att balansera denna frihet med såväl högskolelag, högskoleförordning, myndighetsgemensamma regelverk, som med KTH:s egna riktlinjer. Utredningen gör bedömningen att införandet av en gemensam statstjänstemannautbildning inte riskerar att komma i konflikt med idag gällande lagstiftning rörande forskningens frihet.

Förslaget att den gemensamma utbildningen inom statsförvaltningen skall tillhandahållas av ett universitet verkar däremot inte vara förankrat i eller förenligt med universitets och högskolors grunduppdrag. Den föreslagna utbildningen kan inte räknas som en högskoleutbildning och

ligger inte heller i linje med universitets och högskolors autonomi i förhållande till direkt statlig styrning. Att ett universitet skall tillhandahålla en utbildning men inte själv bestämma över innehållet och kvaliteten är ytterst problematiskt.

Ytterligare en dimension på den statliga värdegrunden, statstjänstemannarollen och de lagrum som utgör grunden för denna, är att KTH har en stor andel internationella medarbetare. Utöver sina roller som lärare eller forskare ska de också förhålla sig till att vara statstjänsteman i Sverige. Detta är en särskild utmaning i kommunikationen av vad en god förvaltningskultur i Sverige är. Alla lärare kan i sin roll ha myndighetsutövande arbetsuppgifter, t.ex. examination – vilken ska baseras på svensk lagstiftning. Andra exempel på frågor att hantera är etiska frågor av olika slag, t.ex. oredlighet i forskning eller diskriminering. Detta kräver att universitetet har tydliga regelverk som i sin tur baseras på lagstiftningen uttryckt bl.a. genom högskolelagen och högskoleförordningen. KTH måste som arbetsgivare ansvara för att medarbetare från andra länder får möjlighet att inhämta nödvändiga kunskaper för att också kunna leva upp till rollen som statstjänsteman.

Regeringens övergripande mål med att införa den gemensamma obligatoriska utbildningen är att öka förtroendet för staten som helhet och dess anställda. KTH vill dock framhålla att förtroendet och trovärdigheten för universitet och högskolor handlar framför allt om att ge högkvalitativ utbildning och forskning för samhällets utveckling. En byråkratiskt och tidsmässigt krävande introduktion, som inte tar hänsyn till högskolesektorns särskilda kontext, löper risk att ha en negativ inverkan på universitetens och högskolornas attraktivitet för internationella medarbetare. Att även alla nuvarande anställda förväntas gå utbildningen, oberoende av erfarenhet eller kunskaper, skulle innebära en enorm kostnad och administrativ börda på universitet och högskolor. En gemensam och obligatorisk utbildning är därmed svår att motivera med tanke på det tänkta syftet att öka allmänhetens tillit till statsförvaltningen samt de potentiella resultat utbildningen kan tänkas leda till.

KTH vill lyfta fram att införandet av en utbildning i statstjänstemannarollen är att förtydliga vad som redan gäller för rollen som anställd i en svensk myndighet. Det är däremot oklart om den föreslagna utbildningen skulle uppnå syftet med att stärka allmänhetens tillit till statsmakten eller åtminstone till den grad att de resursmässiga kostnaderna för den skulle vara motiverade. Förslaget tar inte heller i beaktande den särskilda kontext universitet och högskolor verkar i och att ge ett universitet i uppdrag att tillhandahålla utbildningen är inte förenligt med universitets och högskolors grunduppdrag. Därmed avstyrker KTH förslaget om att införa en obligatorisk gemensam statstjänstemannautbildning.